

**ИНФОРМАТИКА ВА АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЛАРИ ФАНИНИ
ЎҚИТИШДА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН
ФОЙДАЛАНИШ ТАМОЙИЛЛАРИ**

Нуралиев Умиджон Абдукаримович

“Информатика ўқитиш методикаси” кафедраси ўқитувчиси

Чирчиқ Давлат педагогика институти

Аннотация: мақолада таълимда ахборот технологиялари фанини модулларини ўқитишда янги илгор услуб ва кўникмалардан фойдаланиш, таълим сифатини ошириш ва билим бериш самарадорлигини ошириш тамойиллари кўриб чиқилган.

Калим сўзлар: таълим сифати, таълимда ахборот технологиялари, педагогик кўникмалар, кадрлаш тайёрлаш миллий дастури, сунъий интеллект, анъанавий таълим.

**PRINCIPLES OF USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN
COMPUTING SCIENCE OF INFORMATICS AND INFORMATION
TECHNOLOGIES**

Nuraliev Umidjon Abdukarimovich

Teacher of the department “Methods of teaching informatics”

Chirchik State Pedagogical Institute

Abstract: The article discusses the principles of using new advanced methods and skills in teaching modules of information technology in education, improving the quality of education and increasing the effectiveness of education.

Keywords: quality of education, information technology in education, pedagogical skills, national training program, artificial intelligence, traditional education.

Бугунги кунда бўлажак кадрларимизга, талабаларга жаҳон стандарти асосида замонавий таълим бериш масаласи куннинг долзарб масалаларидан бири бўлиб турибди. Бу биз ўқитувчилардан чуқур

билимни ва тинимсиз изланишларни талаб қилмоқда. Ҳозирги кундаги таълим соҳасидаги ўзгаришлар, инновацион, янги педагогик технологиялар ҳар бир ўқитувчи мутахассис сифатида ўзининг алоҳида услубига, педагогик маҳоратига эга бўлишни талаб этади.

Республикада Олий таълим тизимида педагогик технологияларни таълим жараёнига татбиқ қилиш борасида олимларимиз томонидан олиб борилаётган илмий тадқиқот ишлари натижасида Республикада шароитига мос бўлган таълим технологияларини топиш имкониятларига эришилмоқда. Ўқитувчининг инновацион фаолиятига яратувчилик жараёни ва ижодий фаолият натижаси сифатида қаралади.

Таълим жараёнини тўғри ташкиллаштириш учун мавжуд имкониятлардан фойдаланиш ўқитувчининг биринчи навбатдаги вазифаси бўлиб ҳисобланади.

Ҳозирги кунда анъанавий ва ноанъанавий дарс наъмуналаридан фойдаланиб дарс ўтиш, дарсга қўйиладиган асосий талаблардан бири ҳисобланади.

Ҳозирги жамият, маданият ва таълим тараққиёти шароитида ўқитувчи инновацион фаолиятига зарурат туғилмоқда. Ўқитувчининг инновацион фаолиятини самарали амалга ошириш бир қатор шарт - шароитларга боғлиқ.

Ҳозирги вақтда Олий ўқув юртларида давр талабига жавоб берадиган мутахассисларни фақат назарий билимларни чуқур ўрганган ҳолда эмас, балки айна вақтда буюк инсоний фазилатларга эга бўлган, муомалага кириша оладиган, ўз ишини пухта эгаллаган мохир мутахассис бўлишларига катта эътибор қилишни талаб этади.

Мазкур мақола иши муаллифлари сифатида бўлажак педагогларга қўйидаги хулоса ва тавсияларни тақлиф этишни жоиз деб биламиз:

❖ ўқув машғулотларида педагогик инновацион технологиялардан фойдаланиш принциплари таҳлил этилиб, амалий тавсиялар ишлаб чиқилган бўлса ҳам, ўқитиш тизимимизнинг барча тизимида улардан фойдаланиш етарлича татбиқ этилмаган. Таълимда педагогик технологиялардан фойдаланишнинг ўрни бекиёс бўлиб, бу соҳадаги тадқиқот ишлари кўламини янада кенг амалиётга тадбиқ қилиниши лозим.

❖ таълим ва тарбия жараёнида педагоглар томонидан инновацион технологияларнинг ўринли, мақсадли, самарали қўлланилиши таълим олувчида мулоқотга киришувчанлик, жамоавий фаолият юритиш, мантиқий фикрлаш, мавжуд ғояларни синтезлаш, таҳлил қилиш, турли қарашлар орасидаги мантиқий боғлиқликни топа олиш қобилиятларини тарбиялаш учун кенг имконият яратишга имкон беради.

❖ тавсиялари ўқув-билиш фаоллигини ошириш, талабаларни кичик гуруҳ ва жамоада ишлаш, ўрганилаётган мавзу, муаммолар бўйича шахсий қарашларини дадил, эркин ифодалаш, ўз фикрларини ҳимоя қилиш, далиллар билан асослаш, тенгдошларини тинглай олиш, ғояларни янада бойитиш, билдирилган мавжуд мулоҳазалар орасидан энг мақбул ечимни танлаб олишга рағбатлантириш имкониятига эгаллиги билан алоҳида аҳамиятга эга.

❖ замонавий шароитда таълим самарадорлигини оширишнинг энг мақбул йўли – бу машғулотларнинг инновацион технологиялар ёрдамида ташкил этилиши лозим.

❖ анъанавий методга асосланган машғулотларда фойдаланиладиган дидактик воситалар: плакатлар, чизмалар ва ишланмалар статик характерга эга, Power Point дастури асосида тайёрланган мультимедиа воситалари эса динамик характерга эга бўлиб, машғулотлар жараёнида ундан фойдаланиш яхши самара беради.

Таълимда ахборот технологиялари фанини ўқитишда талабаларни модулларга доир билимларини инновацион технологиялар ёрдамида ўқитиш, амалиётда жорий қилиш, ўқув машғулотларида тақдимот воситаларини қўл-лаш таълим самарадорлигини оширда муҳим вазифалар белгилаб олинади:

❖ фаннинг муаммосини назарий ва амалиётдаги ҳолатини ўрганиш ва унинг таҳлил қилиш;

❖ фаннинг модуллари бўйича инновацион - педагогик технология-ларни назарий ва амалий машғулотларига жорий этишнинг ўзига хос хусусиятларини аниқлаш;

❖ фаннинг модулларини назарий ва амалий машғулотларида инно-вацион - педагогик технологиялардан фойдаланишнинг методикаси ва услубий таъминотини ишлаб чиқиш;

❖ жорий этиладиган педагогик технологиялар ва усуллар асосида модуллар бўйича назарий ва амалий машғулотларига қаратилган методик тавсиялар ишлаб чиқиш.

Юқоридагиларни ҳисобга олиб, Таълимда ахборот технологиялари фанининг модулларини ўқитишда инновацион педагогик технологияларидан фойдаланиб дарс жараёни ташкил қилинса, таълим тизими такомиллашади.

Reference:

1. Normurodov, A., O'rishov, A. (2021). Comparative analysis of technologies for the development of optical networks. InterConf, 685-688.
2. Urishov, A. N. (2021). Analysis and practical application of electronic authorized catalogs. Academic Research in Educational Sciences, 2 (11).
3. Ўришов, А. Н. (2021). Мобил иловалар технологияси ва улардан таълим тизимида фойдаланиш тамойиллари. Экономика и социум, 11.
4. Абдураимов, Ж. Ф., Ўришов, А. Н., & Гулбоев, Н. А. (2021). Ахборот - коммуникация технологияларининг таълимни инновацион

бошқаришдаги ўрни. Yangi o'zbekistonda islohotlarni amalga oshirishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, 165-168.

5. Urishev, A. N. (2021). Gpon systems in the modern world. *Scientific progress*, 2(1), 78-85.

6. Камолов, Э. Р. (2020). Моделирование предпочтений в биотехнологических системах при принятии решений с нечеткими параметрами. *Academic research in educational sciences*. 1(4), 396-400.

7. Хуррамов, А. Ж., & Комолов, Э. Р. (2020). Разработка алгоритма управления с учетом трудноформализуемой информации. *Academic Research in Educational Sciences*, 1 (3), 240-247.

8. Нуралиев, У. А. (2021). Искусственный интеллект в образовании. *Academic Research in Educational Sciences*, 2(11).

9. Нуралиев, У. А. (2021). Информатика ва ахборот технологилари фанини ўқитишда инновацион технологиялардан фойдаланиш тамойиллари. *Экономика и социум*, 11.

10. Zuparova, S. S. (2021). Modern methods and problems of teaching English. *Экономика и социум*, 11.

11. Зупарова, С. Ш., Каюмова, Г. А. (2021). Из истории методов обучения иностранным языкам. *Экономика и социум*, 7, 272-284.

12. Zuparova, S. S. (2021). Using Didactic Games in Teaching Foreign Languages. *Academic research in educational sciences*, 2(3), 909-913.

13. Zuparova, S, Shegay, A. (2021). Methods of Teaching Foreign Languages. *Eastern European Scientific Journal*, 1(7), 141-143.

14. Djurayeva, Y. (2020). The Role of Phonetics in Languages Teaching. *International Engineering Journal for Research and Development*, 5(1), 44-49.

15. Djurayeva, Y., Orazova, F. & Kayumova, G. (2020). Applying independent education in foreign language classes and its problems. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 8 (10), Part II, 195-199.